

Oponentský posudek na bakalářskou práci Sabiný Hánové *Konstrukce maskulinity ve filmech o Harry Potterovi*

Předložená bakalářská práce je kvantitativní obsahovou analýzou vybraných tří filmů z potterovské série, jež si klade za cíl pomocí zvolené metody zmapovat, jaké podoby maskulinity na sebe v průběhu času berou stěžejní mužské postavy ságy J. K. Rowlingové a v jaké četnosti. Metoda se může jevit jako částečně kontraintuitivní, protože rozbor filmových či literárních děl, z nichž v tomto případě tedy filmová série vychází, bývají tradičně pojímány jako interpretační, prováděné za pomoci kvalitativních metod, např. pomocí close reading, diskursivní analýzy, případně prizmatem zvoleného teoreticko-analytického konceptu. V tomto ohledu je tedy text Sabiný Hánové neotřelý a nový; co je však nejvýznamnější, i kvantitativní metoda se na tomto příkladu ukazuje jako nosná, detailní a částečně též nuancovaná, a to především proto, že je velice kompetentně a citlivě zpracována včetně dobře zvolených proměnných, které jsou dále vnitřně diferencovány.

Práce je přehledně strukturovaná, téměř prostá překlepů v teoretické kapitole velmi dobře prokazovaná za použití relevantní literatury z oblasti studií maskulinit, genderových studií, částečně filmových studií a také s využitím interpretativních analýz potterovského univerza z oblasti mediálních a kulturních studií. Teoretická část práce je přehledovým shrnutím relevantních genderových konceptů k socializaci a hegemonní maskulinitě, tedy hlavních perspektiv práce. Z kapitoly je evidentní, že diplomantka nejen danou literaturu prostudovala, ale zjevně si ji výborně osvojila; jedná se o zdařilý a čtivý přehled.

Zde by nicméně malá výtku směřovala ke stručnému převyprávění děje, které není zcela koherentní s tím, jak se pak vyvíjí empirická část bakalářské práce. Jinými slovy, nejde zde ani tolik o to, zda je tato pasáž (s ohledem na rozsah vybraných filmů) plně srozumitelná osobám, které potterovskou sérii nečetly/neviděly, nýbrž zda existuje shrnutí děje v doplňujícím se dialogu s výzkumem, neboť toto je jedno z hledisek, které ukazuje na soudržnost každého takového akademického textu a výzkumu a umocňuje jeho komplexitu.

Studentka dobře zdůvodňuje výběr filmů, tedy vzorku, jasně definuje proměnné, kterých se u filmů všímá, tyto následně velmi účelně diverzifikuje, tudíž výstupem je vsutku plastický a mnohovrstevnatý soubor dat, které poukazují na formy maskulinity, která je – jak se nicméně dalo očekávat – hegemonní (se svými poddruhy) a primárně heterosexuální. Co, je však na výzkumu zajímavé, je skutečnost, že kvantitativní analýza ukazuje, nakolik je série závislá na vzájemné konstituci (různých) maskulinit, spíše než na duálním vztahu maskulinita-femininita. Zároveň kvantitativní analýza ukazuje, že konkrétní typy maskulinit jsou napříč sérií (vyjma Draca) spíše stabilní, nepodléhají výrazné změně. Toto shledávám jako mírně překvapivé mimo jiné i proto, že hlavní postavy procházejí osobnostním vývojem a také stárnou – konkrétně hlavní dětský protagonisté vstupují do časně dospělosti a předtím prožívají pubertu. Zde se ukazuje, že (dle mého názoru) není kvantitativní analýza s to plně podchytit nuance narativu právě s ohledem na dané změny, byť i proces stárnutí/dospívání je zohledněn formou diferencovaných proměnných. Stejně tak je pak důležité, že analýza ukazuje, že ústřední záporná postava Voldermort dostává nejméně prostoru v první i šestém dílu, byť jeho činy (krádež kamene mudrců) je katalyzátorem děje, tedy má na něj největší vliv/dopad.

Tyto kontrasty, konkrétně mezi kvantitativními výstupy a narativem potterovského příběhu bych navrhovala diskutovat u obhajoby. Jak konkrétně se v analýze vyjevuje/ztrácí dospívání Harryho Pottera a jeho souputníků? Do jaké míry vstupují do kódování proměnných již vlastní interpretace autorky výzkumu? Například emoce jsou ve výzkumu hodnoceny jako pozitivní či negativní. Stojí takové emoce samy o sobě jako objektivní jednotky, nebo se mohou v ději transformovat? Dokáže kvantitativní analýza ošetřit například momenty, kde se láska/vztah k druhému stává manipulací?

Tyto otázky nejsou myšleny jako kritické vůči předkládané práci, nýbrž jako přátelská „pošťouchnutí“ k diskusi u obhajoby, neboť z textu bakalářské práce je patrné, že studentka kvantitativní analýzu ovládá, tudíž předpokládám, že dokáže reflektovat i některé její limity. Ukázala jí provedená analýza jako fanynce série momenty filmů/textů v jiném světle, než čekala? Korespondují výstupy analýzy s narativem filmů/knih, případně nakolik je usměřňují/posměňují? Na tyto odpovědi se u obhajoby těším.

Práci s velkým potěšením **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

Mgr. et Mgr. Tereza Jiroutová Kynčlová, Ph.D.

7. února, 2023, Praha